

Acties van het kankerplan

Actie 7.2	Opleiding communicatie en psychologie voor het verpleegkundig en paramedisch personeel
Actie 7.3	Opstellen van een mededelingsprotocol
Actie 10/11	Psychosociale steun aan de patiënten in het kader van de Oncologische Zorgprogramma's (OZP) en financiering van een data manager
Actie 12	Definitie en financiering van een programma voor oncologische zorg in de pediatrie
Actie 16	Ondersteunen van radiotherapie en oncologische beeldvorming
Actie 17	Structurele steun aan de celbanken en eenheden voor celtherapie met hematopoëtische stamcellen en navelstrengbloed
Actie 21/22	Steun aan ouders van kinderen met kanker, toegang tot psychologische steun en deelname aan gespreksgroepen of ondersteuningsactiviteiten
Actie 23	Structurele financiering van de keten van pediatrische zorgen « Voortgezette Zorg Kinderen »
Actie 24	Ondersteuning voor proefprojecten inzake klinische oncogeriatric
Actie 27	Oprichting van een tumorbank
Actie 28	Structurele financiering van de coördinatie van het translationeel onderzoek in de ziekenhuizen
Actie 29	Ondersteuning bij het translationeel onderzoek
Actie 30	Toepassing van hadrontherapie in België
Diëtisten	Financiering van diëtisten in de oncologie
Cachexie	Financiering van onderzoeksprojecten over cachexie bij oncologische patiënten

Actie 7.2

Opleidingen psycho-oncologie en communicatie voor het ziekenhuispersoneel dat in contact komt met kankerpatiënten

Na een oproep tot kandidaatstelling in juli 2008 werd een consortium met 29 experts opgericht om een communicatieopleiding te ontwikkelen. Het consortium bezorgde in juli 2009 twee voorstellen van opleiding.

De eerste opleiding psycho-oncologie is bestemd voor psychologen die in het kader van een zorgprogramma oncologie (ZPO) werken. Sinds 2013 is deze opleiding vereist voor elke psycholoog die binnen het multidisciplinair team werkt voor psychosociale ondersteuning van oncologische patiënten.

De andere opleiding communicatie is bestemd voor de artsen en het personeel in de ziekenhuizen die oncologische patiënten verzorgen.

Deze opleidingen worden georganiseerd in het Nederlands door het Cédric Hèle Instituut en in het Frans door Centre de Psycho-Oncologie.

Actie 7.3

Opstellen van een mededelingsproces voor de diagnose

Men vroeg de colleges Oncologie en Radiotherapie van FOD Volksgezondheid om een mededelingsprotocol uit te werken, zowel voor de mededeling van de aanvankelijke diagnose van de ziekte als voor het overbrengen van slecht nieuws tijdens de behandeling of voor de mededeling van een hervallen. Het moet de zorgverleners ondersteunen en de kwaliteit garanderen op het moment dat men de diagnose van kanker aankondigt.

Het mededelingsproces is een transversaal thema dat niet alleen de ziekte kanker betreft. FOD Volksgezondheid heeft daarom opdracht gegeven voor onderzoek van het mededelingsproces van de diagnose. De resultaten van dit onderzoek, beschrijving van de innoverende praktijken en aanbevelingen, kan u [hier](#) raadplegen.

Actie 10/11

Psychosociale en verpleegkundige steun aan de patiënten in het kader van de Zorgprogramma's Oncologie (ZPO) en financiering van een datamanager

Actie 10/11 voorziet de financiering van verpleegkundigen, maatschappelijk werkers en psychologen binnen de ziekenhuizen die beschikken over een erkend ZPO, in functie van het aantal patiënten voor wie een verplicht multidisciplinair oncologisch consult (MOC) georganiseerd wordt.

De bedoeling is voornamelijk om de patiënt te ondersteunen door de financiering van multidisciplinaire teams. Dit team moet de patiënt en zijn familie begeleiden, met name op het moment dat de diagnose bekendgemaakt wordt, wanneer er vragen rijzen van sociale aard, bij het aankondigen van een herval, bij vragen over de dood of bij de ontredde van de verwanten.

Dit werk gebeurt in het kader van een multidisciplinaire samenwerking om een kwalitatieve opvang te garanderen. Dit multidisciplinair team wordt ook ondersteund via de financiering van een datamanager.

De steun en de begeleiding kunnen worden voortgezet in functie van de vraag van de betrokken persoon, ook wanneer de patiënt uit het ziekenhuis ontslagen is.

Actie 12

Definiëren en financieren van een programma voor oncologische zorg in de pediatrie

Pediatische hemato-oncologie omvat het geheel van de zorgverlening aan kinderen met een bloed- of gezwelziekte. De zeldzaamheid van deze ziekten, de nood aan gesofisticeerde diagnostische middelen, de complexiteit van de therapie en het geheel van de zorg, maken de opname van deze kinderen in gespecialiseerde centra voor pediatische hemato-oncologie, essentieel.

Actie 12 voorziet de steun aan de oprichting van een specifiek zorgprogramma voor pediatische oncologie, om de kwaliteit van de aanpak van pediatische kankers nog te verbeteren.

Actie 16

Steun aan de radiotherapie

Het kankerplan steunt de radiotherapie in de ziekenhuizen door het geleidelijk invoeren van kwaliteitsbeheersystemen in de erkende diensten radiotherapie (25 in België). Tussen 2010 en 2013 hebben de verschillende diensten radiotherapie aan dit project deelgenomen.

Het systeem dat door de kwaliteitsmanagers ingevoerd wordt, moet beantwoorden aan de meest actuele wetenschappelijke standaarden. Om dit te garanderen, stelt het College van Radiotherapie een team aan dat kwaliteitsaudits uitvoert in de ziekenhuizen.

Naast de invoering van kwaliteitsbeheersystemen, financiert het kankerplan ook een project voor het centraliseren van de registratie van incidenten (project Prisma-RT, gelanceerd in 2010).

Een derde luik van actie 16 betreft de organisatie van systematische dosimetrie-audits in de diensten radiotherapie (project BelDART, gelanceerd in 2012).

Actie 17

Structurele steun aan de celbanken en eenheden voor celtherapie met hematopoëtische stamcellen en navelstrengbloed

Sinds 1 januari 2009 ontvangen de ziekenhuizen met een hematopoëtische stamcelbank, een structurele financiering. Een bijkomende financiering wordt ook toegekend aan de navelstrengbloedbanken.

Deze financiering moet de werkingskosten van de banken dekken. En dit zijn zowel de kwaliteitscoördinatie als de optimale bewaring van het materiaal en kosten gelinkt aan de voorbereiding en opslag van de stalen.

De financiering wordt toegekend aan de banken die erkend zijn door het FAGG en door de EBMT. De navelstrengbloedbanken moeten eveneens de erkenning gekregen hebben van NETCORD.

Actie 21/22

Steun aan ouders van kinderen met kanker, toegang tot psychologische steun en deelname aan gespreksgroepen of ondersteuningsactiviteiten

Actie 21/22 werd opgestart om een betere psychosociale ondersteuning te bieden aan oncologische patiënten en hun naasten, om hen een betere levenskwaliteit te bieden en om het psychosociaal onderzoek in te oncologie te faciliteren.

Na een eerste cyclus van pilootprojecten (2009-2011) werd beslist om de psychosociale ondersteuning aan kankerpatiënten en hun naasten verder te zetten. Daarnaast bleek het ook noodzakelijk om de contacten te organiseren tussen lotgenoten en om psychologische steun te bieden aan groepen met bijzondere noden.

Deze beslissing werd vertaald in 3 projectoproepen voor 3 verschillende types projecten, verspreid over een nieuwe cyclus van 3 jaar (2012-2015):

Luik A: "Organisatie lotgenotencontact"

Luik B: "Begeleidingsruimte voor kinderen"

Luik C: "Innovatieve benaderingen"

Een wetenschappelijk team heeft de projecten geëvalueerd en gezorgd voor de begeleiding en follow-up van de projecten: Het [literatuuroverzicht en aanbevelingen](#), [eindrapport over de projecten 2009-2011](#) en [eindrapport over de projecten 2012-2015](#), kan u op de website raadplegen.

Action 23

Financiering van een functie "pediatrische liaison"

De teams pediatrische liaison waarborgen de continuïteit van de zorg tussen het ziekenhuis en thuis, en ook de globale aanpak van het ziek kind en zijn familie als ze terug thuis zijn. Ze begeleiden de zorgverleners, de ouders en hun kinderen in de zorg-, palliatieve en post-palliatieve fases. De teams zorgen ook voor de organisatie van de thuiszorg (verpleegkundige zorgen, bijstand aan de familie en aan de huisarts) et voor de communicatie tussen de thuiszorg en het ziekenhuisteam.

Het Koninklijk Besluit van 15 november 2010 bevat de normen waaraan de functie pediatrische liaison moet beantwoorden om erkend te worden. Het KB van 2 april 2014 bevat de normen waaraan het gespecialiseerd zorgprogramma en het satellietprogramma voor pediatrische hemato-oncologie moet voldoen om te worden erkend en de ziekenhuizen met een dergelijk erkend zorgprogramma ontvangen een financiering: (UZ Gent, UZ Leuven, CHR de la Citadelle (Luik), Cliniques Universitaires UCL St Luc en HUDERF)

Actie 24

Ondersteuning van proefprojecten rond klinische oncogeriatric

Actie 24 van het kankerplan voorziet de ondersteuning van pilootprojecten in de oncogeriatric, die een optimale aanpak beogen van de oncogeriatric patiënt. Die projecten hebben ook als doel om het ziekenhuispersoneel te sensibiliseren voor de nood aan samenwerking tussen de geriatriche en oncologische teams.

In een eerste fase werden 15 projecten gesteund, tussen 2009 en 2011. Voor de tweede fase werd een nieuwe serie van 17 projecten geselecteerd, die werden ondersteund van 2012 tot 2015.

Die projecten werden begeleid door een wetenschappelijk team. Dit team is samengesteld uit vertegenwoordigers van de Belgische universitaire ziekenhuizen en is belast met de realisatie van een literatuurstudie van de oncogeriatric, en met de evaluatie van de projecten. Hun [literatuuroverzicht en aanbevelingen](#), eindrapport over de [projecten 2009-2012](#) en over de [projecten 2012-2015](#), kan u op de website consulteren.

Actie 27

Financiering van de Belgische tumorbanken en oprichting van een virtuele tumorbank

Sinds 1 januari 2009 wordt een financiering toegekend aan de ziekenhuizen met een tumorbank.

Daarnaast voorziet het kankerplan steun aan een virtuele tumorbank beheerd door het Kankerregister, die alle gegevens van de Belgische tumorbanken groepeert en ter beschikking stelt. Deze virtuele tumorbank werd ingehuldigd op 4 oktober 2012. Voor meer info, kan u de website van de Belgian Virtual Tumorbank bezoeken.

Actie 28

Structurele financiering van de coördinatie van het translationeel onderzoek in de ziekenhuizen

Om geavanceerd onderzoek in de oncologie te stimuleren, voorziet actie 28, "coördinatiecellen" voor translationeel onderzoek in de universitaire ziekenhuizen. De coördinatiecellen zijn samengesteld uit een arts coördinator, een secretaris en een datamanager.

Actie 29

Ondersteuning bij het translationeel onderzoek

Actie 29 beoogt het steunen van geavanceerd of translationeel onderzoek in de oncologie. Deze actie past in het kader van een welbepaalde doelstelling van het kankerplan, namelijk de laatste wetenschappelijke vondsten en de meest innoverende behandelingen ter beschikking stellen van de patiënt.

Na de eerste cyclus van pilootprojecten (2008-2011) werd een nieuwe projectoproep gedaan. Zo werden 31 projecten in 8 ziekenhuizen geselecteerd voor de periode 2012 tot 2015.

Actie 30

Toepassing van hadrontherapie in België

Actie 30 van het kankerplan heeft tussen 2011 en 2013 een studie laten uitvoeren of een Belgisch hadrontherapiecentrum haalbaar was. Momenteel komen een aantal Belgische patiënten in aanmerking voor een dergelijke behandeling in het buitenland (Frankrijk, Duitsland, Zwitserland, Italië, Japan, Verenigde Staten) en worden ze ervoor vergoed.

Deze studie werd uitgevoerd tussen 2011 en 2013 door de THE BELGIAN HADRON THERAPY CENTRE (BHTC) FOUNDATION in samenwerking met Belgische universiteiten en universitaire ziekenhuizen, onderzoeksinstituten, experts van THE BELGIAN SOCIETY OF PAEDIATRIC HEMATOLOGY AND ONCOLOGY (BSPHO) en internationale experts in de hadrontherapie.

Diëtisten

Financiering van diëtisten in de oncologie

Het nutritioneel evenwicht van een persoon met kanker kan verstoord worden tijdens de behandeling. Vermoeidheid, minder eetlust, misselijkheid, braken, afkeer, wijziging in smaak- en reukzin...zijn allemaal veel voorkomende klachten. De bijstand van een specialist kan hierin een gunstige rol spelen voor de patiënt. Voeding is geen therapie in de behandeling tegen kanker, maar kan beschouwd worden als een complement en een steunmiddel tijdens de behandeling.

Sinds januari 2011 wordt in het kader van het kankerplan een financiering toegekend voor het aanwerven van diëtisten door ziekenhuizen met een oncologisch (basis)zorgprogramma. De financiering is berekend op basis van activiteiten van het ziekenhuis. Op basis van deze berekening worden tussen 1 en 4 VTE diëtisten gefinancierd in de ziekenhuizen met een erkend oncologisch zorgprogramma.

Cachexie

Pilootprojecten rond cachexie bij oncologische patiënten

Cachexie is een zware en algemene verzwakking van het organisme (gewichtsverlies, spieratrofie, etc.).

Naast de nutritionele aanpak van patiënten met kanker voorziet het kankerplan pilootprojecten die een verbetering beogen van de aanpak van kankerpatiënten met cachexie.

In totaal werden 11 pilootprojecten geselecteerd en gefinancierd tussen juli 2011 en juni 2013.
